

bila oba upokojena kot nameščenca SAZU, vendar sva se šele po dolgoletnih prizadevanjih mogla z družino nastaniti v Ljubljani.

Z disertacijo *Kolonizacija Selške doline* je nakazal bodoča zgodovinska raziskovanja sorodne vsebine: na domačem loškem področju (*Kolonizacija Poljanske doline, Bitenj, Posestne razmere v Selški dolini, Škofja Loka in loško gospostvo*, delo, ki mi ga je nakazal že l. 1928 in ga izdal l. 1979 ob tisočletnici rojstnega mesta); izven tega področja na Slovenskem (*Freisinška županija Dovje, Zemljiška gospostva v območju freisinške dolenske posesti, Zemljiška gospostva v Ljubljani in njeni okolici*). Posebej je izdal v zajetni knjigi *urbarje freisinške škofije*. Na celotno področje Slovenije pa se nanašajo v knjigi *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev* v prvem delu objavljene razprave o kolektivni kmečki posesti od razmer v pradomovini do vpliva marčne revolucije l. 1948, o enotah individualne kmečke posesti od prvega obdobja po preselitvi do zadnje vojne, v oblikah poljske razdelitve od najstarejših časov in o kmečkih naseljih od sistematične kolonizacije do zadnjega obdobja, ko so nekatera že podlegla urbanizaciji in se združila s sosednjim mestom; medtem ko je v drugem delu prikazal podložniške obveznosti do zemljiških gosposčin od njihovega nastajanja do zemljiške odveze l. 1849.

Ker v svojih študijah upošteva mimo historičnih momentov tudi geografske razloge, pomenijo njegovi spisi tudi obogatitev naše agrarne geografije.

R. Savnik

Nagrada in priznanji

Prof. dr. Vladimir Bračić je dobil za pomembne raziskovalne dosežke na področju regionalne, predvsem socialne geografije (Vinorodne Haloze; Ptujsko polje; Gozdne Haloze) nagrado Sklada Borisa Kidriča za leto 1984.

Za dosežene uspehe pri delu na področju civilne zaščite, v zvezi z uspehim posvetovanjem O ogroženosti slovenske zemlje zaradi naravnih nesreč, sta dobila: prof. dr. Ivan Gams Priznanje Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo in mag. Milan Orožen Adamič Zlato značko civilne zaščite.

Čestitamo!

Posvetovanja in seminar

Posvet o vprašanjih standardizacije geografskih imen v jezikih narodov in narodnosti SFRJ 8. — 9. marca 1984 v Sarajevu

Posvet je organizirala Podkomisija za toponimiko in terminologijo pri Zvezi geografskih društev Jugoslavije ob pomoči Geografskega odseka Prirodnomatematične fakultete v Sarajevu, kjer so tudi bila predavanja. Pri organizaciji je imela vidno vlogo predsednica podkomisije prof. dr. Natalija M a s t i l o. Posveta se je udeležilo 30-40 geografov in jezikoslovcev, od drugih strok pa so bili bolj zastopani kartografi, manj zgodovinarji, pravniki itd. Uvodni referat je imel načelnik Vojnogeografskega inštituta iz Beograda dr. M. P e t e r c a, ki je že zastopal našo državo na zasedanju mednarodne konference za standardizacijo geografskih imen v l. 1977 v Atenah (to telo deluje v okviru Ekonomsko-socialnega sveta OZN). Poročal je o dosedanjih mednarodnih in domačih prizadevanjih za standardizacijo in o nalogah, ki čakajo Jugoslavijo. L. 1985 bo treba na zasedanju regionalne skupine za vzhodno Srednjo in Jugovzhodno Evropo predložiti slovarje geografskih terminov, ki se javljajo na naših topografskih kartah, kartografsko prikazati ozemlja eno, dvo in trojezične rabe zemljepisnih imen, kar uradno ponekod v državi še ni urejeno. Predhodno pa bo potrebno standardizacijo uskla-

dit med republiškimi oz. pokrajinskimi komisijami za standardizacijo toponimov, predvsem imena krajev. Do začetka 1984 pa je tako komisijo ustanovila samo SR Makedonija. Sledil je referat zastopnikov iz uredništva Enciklopedije Jugoslavije — I. G o s t l a in B. F e l d b a u e r j a. Z usklajevanjem z republiškimi oz. pokrajinskimi uredništvii so pri Enciklopediji uspeli uresničiti načela o rabi zemljepisnih imen, ki jih proglašajo v okviru OZN. Po teh načelih so pisana zemljepisna imena že v prvem, v slovenskem jeziku izdanem zvezku, ki bo nujno naletel na odpor nekaterih naših jezikoslovcev, saj precej odstopa od pravil Slovenskega pravopisa 1962 in še bolj od Predloga za novi slovenski pravopis (1981). Tega smo mnogi kritizirali na javnem posvetu 18. marca 1982 v okviru Znanstvene sekcije GDS. Mednarodna zasedanja že omenjenega telesa za mednarodno standardizacijo, sklepe in naše naloge je obrazložil tudi B. Z a š o v, ki je zastopal Jugoslavijo na konferenci 1982 v Ženevi. Za mnoge udeležence, tudi jezikoslovce in geografe, so bila poročila o mednarodnih prizadevanjih za standardizacijo novost. Ni čuda, če je posvet o svojih sklepih predvidel izdajo prevedenih sklepov tega mednarodnega organa, v katerem naj bi aktivneje sodelovala tudi naša država, ki se zavzema za dekolonizacijo v vseh oblikah.

Jezikoslovci so v glavnem referirali o historični toponimiki. Čeprav njihovo razpravljanje ni bilo povsem naravnano na cilje posveta, ki je bil sklican v podporo ustanovitve jugoslovanske zvezne in republiško-pokrajinskih komisij za standardizacijo, nam je vendarle mnogim odprlo vpogled, kakšno bogastvo, pa čeprav tu in tam še sporno, se skriva v toponimih. Eden od njih je celo predlagal, da naj bi toponime proglasili za kulturne spomenike. Če ne več, so ti referati vsaj povečali odpor proti samovoljnemu spreminjanju krajevnih imen, kot jih govori domače prebivalstvo. Manj v referatih in bolj v diskusijah pa je del jezikoslovcev zavračal ideje o dvo ali trojezični rabi krajevnih imen v multijezičnih predelih Jugoslavije (n.pr. za Novi Sad). Žal nam jezikoslovci niso predstavili vsega dela, ki so ga dosegli pri strokovnem zapisu ledinskih in drugih topografskih imen. Več smo v tem pogledu izvedeli od kartografov, ki so na povojno topografsko karto 1 : 25.000 v državi vpisali okoli 383.000 geografskih imen. Na osnovni geodetski karti Slovenije jih bo okoli 170.000. Od slovenskih jezikoslovcev se je posveta z referatom o odprtih vprašanjih pisave zemljepisnih lastnih imen v slovenščini udeležil prof. dr. Jože T o p o r i š č i č. V glavnem je zagovarjal stališča iz Načrta pravil za novi slovenski pravopis (1981). Ker je pisec teh vrstic v referatu o prizadevanjih za uređitev geografskih imen v okviru GDS kritiziral nekatere postavke iz tega Načrta, se je razvila živahnejša diskusija kot na primer po referatih albanskih zastopnikov s Kosova o njihovi toponomastiki. Od slovenskih geografov je referiral še dr. J. K u n a v e r o stanju in problematiki toponimov v nenaseljenih (gorskih) območjih Slovenije.

Makedonski geografi so referirali predvsem o toponomastiki v zahodni Makedoniji, kjer žive poleg Albancev in pravoslavni Makedoncev še muslimanski Makedonci, ki so bolj od drugih ohranili staro slovansko toponomastiko. Več referatov so prispevali kartografi, ki so, podobno kot nekateri geografi, poudarjali potrebo po ustanovitvi republiško-pokrajinskih komisij za standardizacijo geografskih imen. Dober referat sta prispevala sarajevska geografa R. G a š p a r o v i č o slovarju in atlasu toponimov Bosne in Hercegovine za srednji vek in 16. stoletje ter M. M i š k o v i č o toponimiji dela Bosne in Hercegovine na karti 1 : 25.000. Slednji je izvedel zanimivo analizo toponimov iz karte, kar kaže posnemati.

V svojih sklepih je Posvet zahteval od geografov povečano popularizacijo načel o standardizaciji geografskih imen doma in v mednarodnih odnosih, več dela pri raziskavah toponimov, predvsem pa ustanovitev republiških in pokrajinskih komisij, ki naj bodo interdisciplinarne po svoji sestavi. Geografi, ki smo preko GDS predlagali ustreznim slovenskim organom tako interdisciplinarno komisijo, pričakujemo od nje oblikovanje tistih načel o rabi zemljepisnih imen, za katere smo se večidel zavzemali na

našem javnem posvetu 18. marca 1982. Pri tem zasledujemo načela praktičnosti in tudi moralna načela o vrednosti imena, kot ga govori domače ljudstvo.

I. Gams

Simpozij »Arktični in alpski kras«, Oslo, 1. do 15. 8. 1983

Simpozij, ki je bil predvsem ozko strokovno srečanje, je nadaljevanje srečanj, ki si slede že vrsto let in združujejo ta krog raziskovalcev, jih seznanjajo z novjšimi dognanji, predvsem pa skušajo čim podrobneje predstaviti določen tip krasa. Tako srečanje je bil pokongresni simpozij »*Morfologija poledenelega krasa*« 1977 v Lancastru (Anglija), pokongresna ekskurzija 1981 po krasu kanadskega dela Skalnega gorovja, tokrat pa je bila na vrsti Norveška.

Organizator srečanja je bil norveški krasoslovec in speleolog Stein Erik Lauritzen s sodelavcema E. Oestbye (vodja norveškega »Projekta za raziskovanje krasa«) in C. Lund. Poleg omenjenega Projekta so srečanje finančno podprli tudi norveški zasebni in državni skladi, med njimi »Sklad F. Nansena«, Oddelek za varstvo okolja in muzej v Mo i Rani.

Na srečanju se je zbralo okoli 30 udeležencev iz 8 držav: Norveške, Švedske, Velike Britanije, Francije, Poljske, ZDA, Kanade in Jugoslavije (J. Kunaver s Pedagoške akademije v Ljubljani in A. Kranjc z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni). Simpozij sta sestavljala dva dela, t.i. referatni del in ekskurzija. Prvi del je bil kratek, a vseeno zanimiv in tudi močno koristen kot uvod in priprava za ekskurzijo.

V prostorih Zoološkega inštituta Univerze v Oslu je v poldrugem dnevu 16 predavateljev predstavilo arktični in alpski kras z najrazličnejših vidikov. Gostitelji so seznanili udeležence s stanjem krasoslovja na Norveškem ter s potekom »Projekta za raziskovanje krasa«. Poročali so o ledenodobni kronologiji na podlagi ugotavljanja starosti kapnikov in o podledeniškem zakrasevanju (S. E. L a u r i t z e n), o jamah v nekarbonatnih kamninah (I. S c h r o e d e r), o preučevanju jamske favne (E. O e s t b y e) ter o varovanju kraških znamenitosti (L. E r i k s t a d). Ostali udeleženci so poročali o podledeniškem zakrasevanju, vplivu ledu na zakrasevanje in odlaganje sedimentov v jamah ter o »kraških« oblikah v samem ledu iz Kanade (C. S m a r t) in s Spitzbergov (M. P u l l i n a), o razvoju jam tekom pleistocena v ZDA (J. M y l r o i e), Angliji (S. G a l e), v Pirenejih (M. B a k a l o w i c z), o koroziji in speleogenezi v alpskem krasu (A. P a l m e r) ter o jamah v filipinskih gorah (C. M o u r e t). Udeleženci iz Slovenije sva predstavila morfologijo kraškega površja na Kaninu (J. K u n a v e r) in speleološke značilnosti slovenskih Alp (A. K r a n j c).

Glavni del simpozija je bil 12-dnevni ogled norveškega krasa s posebnim poudarkom na ledeniškem preoblikovanju in jamah. Vse karbonatne kamnine na Norveškem so paleozojske starosti in prekrizalizirane oziroma metamorfozirane, tako da gre v glavnem za kras in jame v marmorjih. Imajo pa tudi podzemeljske jame v nekarbonatnih kamninah. V južnem delu dežele je kras močno razpršen, tu in tam se sredi normalnega reliefa pojavijo zakraseli pasovi ali leče marmorja in ne moremo govoriti o »kraškem površju«, pač pa so obilno zastopani kraški pojavi. Zaradi obilnih padavin (o tem smo se sami prepričali, saj ni bilo dneva brez dežja!) in obilnega dotoka agresivne vode z neprepustnega okolja, so marmorji intenzivno površinsko in podzemeljsko zakraseli. Več krasa, predvsem pa v večjih strnjenih površinah, je na severu, največ med mestom Mo i Rana in Lofoti, to je tostran in onstran polarnega kroga.

Pot nas je vodila preko sredogorij skrajnega juga do najvišjega pogorja Jotunheimen ter dalje na sever v gorske doline okoli planotastega ledenika Svartisen in dalje čez polarni krog v fjarde okoli mesta Fauske. Poleg mikro in mezo površinskih kraških